

כמה שעות של תחושת שייכות. אבל בחוץ לא מכירים בהם כישראלים. תלמיד שלי, נער ממוצא סודני, יצא להתחרות בחול'ל בריצות שדה. הוא התחרה במסגרת קבוצה, היה אחד הטובים. הוא ניצח בתחרות, אבל את הגביע נתנו לילד ישראלי, כי בו לא מכירים כישראלי. זה היה מביש. יש תחושה של ניצול היכולות והכיש רונות של הילדים האלו, אבל ברגע שהמדינה צריכה לתת איזה סוג של הכרה זה לא קורה".

הסירים עוד על הגז

גריין גויס ושירת בגרוד שקד של גבעתי. הוא יצא לקורס מ"כים וקורס סמלים וקיבל תעודת מצטיין מא' לוף פיקוד הדרום. לפני כשנתיים השתחרר והצטרף לחברת אבטחה המספקת שירותי שמירה על בתי שרים וחברי כנסת. לפרק זמן מסוים גריין היה אחד המאבטחים שהוצבו לשמור על ביתו של ראש הממשלה לשעבר נפתלי בנט ברעננה. זו הסיבה שבנט הגיע השבוע לנתן את אשתו ואמו.

אימלדה הייתה אמורה להתייצב ב-22 באוקטובר ברשות האוכלוסין כדי להאריך שוב את אשרת העבודה שלה בארץ. "לא הלכתי כי פרצה המלחמה והלשכות לא עבדו בחודש הראשון", היא אומרת, "עכשיו, אחרי שנתי למדינה את הבן שלי, אני מקווה שייתנו לי להישאר".

אל מול הצער הזה אתה נותר ללא מילים. הבית מלא בילדי עובדים מהפליפנים וחברים ישראלים מהלי מורים והצבא. גריין ודניאלה נישאו לאחר שחרורו. זו טרגדיה שוברת לב, כל כך צעירה וכבר אלמנה. היא גדלה באותם התנאים כמו בעלה ז'ל. אמה סוּט, גם היא מהפליפנים ועובדת בארץ קרוב ל-25 שנה כמטפלת בקשישים. היא גידלה את דניאלה לברה, עבדה מבוקר עד ליל כדי לפרנסה.

עכשיו היא מקוננת בקול שבור, בשצף אסוציאטיבי, ונותר רק להקשיב לה: "גדלנו יחד, התבגרנו יחד, עשינו הכל יחד. רק התחלנו את החיים. היו לו המון תוכניות, התחיל ללמוד את תחום ההשקעות בנדל"ן, אמר שהוא יעשה כסף בגיל צעיר כדי שאמא שלו לא תצטרך יותר לעבוד וגם אני."

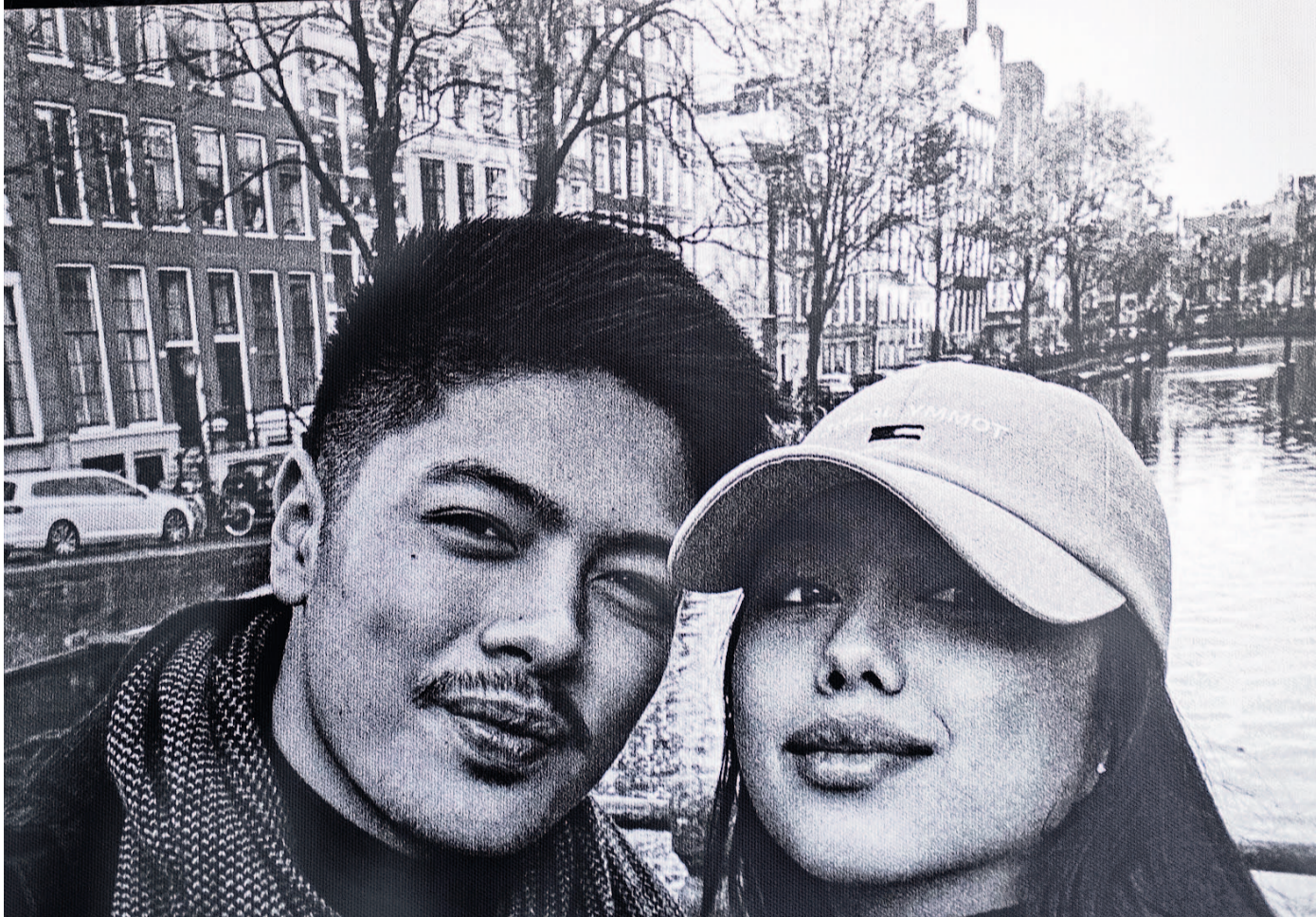
"הוא כל הזמן אמר לי: 'מאמי, אני אראג לך כל מה שאת צריכה, את לא תצטרכי לראוג לכולם, את רק תיהי מהחיים, הכל עליי, מה שאת תצטרכי אני אתן לך'. הוא היה הביטחון שלי, המרץ שלי, דחף את שנינו לעשות, להתקדם בחיים. היה כזה בן אדם מפנק, אני בת הוגג הכי מפונקת שיש, שתיים בלילה, אני אומרת לו: 'מאמי, אני רעבה', והוא היה מעמיד סירים על האש, לא סיר אחד, סירים, לא איזה סנדוויץ' מעפן. בשבוע שעבר הוא הפתיע אותי, הגיע מהמילואים ליומולדת שלי, הניח לי עוגה וכישל המון אוכל. לך תראה, נשארו עוד ימים על הגז."

"איזה גבר הוא היה, איזה גבר. בגיל 14 הוא יצא לעי בור כדי לעזור לאמא שלו, שקל הוא לא לקח ממנה, שקל. בגיל 16 הוא הוציא רישיון על קטנוע כדי שיוכל לעבוד בשליחויות, כל מה שהרוויח הוא נתן לה. תמיד אמר: 'אמא שלי עשתה בשבילי הכל, את החיים שלה היא נתנה בשבילי, היא עבדה כל כך קשה לגדל אותי, כל מה שהיא עשתה בשבילי - אני אחזיר לה'. זה הגבר שהוא היה, תמיד חשב וראג לאחרים."

"ב-7 באוקטובר קמנו מהאזעקות ואחרי הסטרס הוא אמר: 'בואי שננה אוויר' והכין לנו פנקייקים ובאותה נשימה הוא ידע שקירא לו. הוא אמר לי: 'מאמי, תדעי שאם יקרה לי משהו זה מה שרצייתי, להיחלם למען המר דענה הו'. הייתי אומרת לו: 'למה אתה לא בא הביתה, אתה מפקד, יש לך צוות של חיילים', והוא אמר לי: 'יש לי חיילים עם ילדים, לנו עדיין אין ילדים, אל תכריחי אותי לצאת, אני רוצה שהם ייצאו קודם'. ואני ענית לו: 'מאמי שלי, אתה צודק, שייצאו הם, יהיה לנו את הזמן שלנו יחד'."

"יום שלם אני יכולה לדבר עליו וזה לא יספיק, אני מתחננת שכל המדינה תרע מי הוא היה. שכל אורחי ישראל ידעו מי הגן עליהם, מי הקריב את חייו למ עננם. תזכרו בבקשה את הפנים שלו, בבקשה תזכרו את השם שלו, תזכרו אותו לתמיד. הוא היה גבר של הגברים, כל כך אהב את החיילים שלו, העריץ אותם, והם העריצו אותו".

oddedshalom1971@gmail.com

דניאלה גריין עם התמונה שלה ושל סדריק בטיוול לאמסטרדם. "הוא היה הביטחון שלי, המרץ שלי, דחף את שנינו לעשות, להתקדם בחיים"

טלפון מסדריק שהזמין אותו לטקס השבעה בלטרון. "הבן אדם אומר לי: 'אני רוצה שתבוא, או אני לא אבוא? ברור שבאתי'."

היא מספרת שבבוע לפני הטקס הוא אמר לה בט' לפון: "יש שני מועמדים למצטיין טירונות, אני ועוד ישראלי, הם לא ייתנו את זה למישהו פיליפינו, בטוח שהישראלי יקבל". ואו באנו לטקס וקראו ל'סדריק גריין, החייל המצטיין', והוא זרח מאושר ואחר כך אמר לי: 'אמא, את יכולה להיות גאה בי' ואני בכיתי מאושר וגאווה".

היימוב המורה אומרת שחיהם של ילדי מהגרי העי בורה ומבקשי המקלט לא קלים. "בית הספר נתון להם

"אני מתחננת שכל אזרחי המדינה יידעו מי הקריב את חייו למענם. תזכרו בבקשה את הפנים שלו, את השם שלו, תזכרו אותו לתמיד"

סדריק גריין נולד בישראל אבל נאבק להיות ישראלי: להרגיש שייך למרות החשש התמידי לגבי הארכת האשרה של אמו בארץ, להתגייס לקרבי ולהפוך למצטיין למרות ההסתבכויות בתיכון, להקים בית עם דניאלה, שסיפורה דומה לשלו • בדירתם הקטנה בוכה עכשיו האלמנה בת ה-22 על אהובה שנהרג השבוע באסון בעזה: "העתיד כולו היה לפנינו והוא היה כל כך יפה וכל כך מבטיח" • והאם אימלדה מוסיפה: "עכשיו, אחרי שנתי למדינה את הבן שלי, אני מקווה שייתנו לי להישאר"

צילומים: אלי אטיאס

בסוף מה שנשאר אלו הוידונות. אנשים משאירים אחריהם אינסוף פריטים. בגדים, נעליים, מכשירים, תמונות, ריחות, גביעים שמונחים על המרף ותעודות הצטיינות שתלויות על הקיר, אבל כל אלו מוזקקים לזיכרונות. חשבנו על זה כולנו בחודש השניה הקטן של דניאלה וסדריק גריין ברירת השלושה חדרים שלהם בדרום תל-אביב.

זו ריחה צנועה ופשוטה למראה שהוגג הצעיר מילא אותה באהבה שהייתה ביניהם. דניאלה ישבה ואחזה ברידה תמונה שהם בחור להגדיל, שלה ושל, זיכרון למוכרת מהטיוול שעשו לאמסטרדם בשנה שעברה. היא כבועה מצויה והוא בצעף סביב צווארו ושם קטן וב' גבם תעלה תלמידי הם ילדי פליטים ומהגרי עבודה. את קטן שמעיו על אושר גדול.

כמה זיכרונות יש לה מהטיוול ההוא. השיטוט ברחו' בות הקטנים לצד תעלות המים, כמויות האוכל שאכלו, איך החליקו על הקרח ולפתע היא מעדה והוא מיהר להושיט לה יד, כמו שתמיד הושיט לה. והנה צץ לו עוד זיכרון, איך שכרו קטנוע ואיתו עשו טיולים קטנים שהותירו בשניהם פינה חמה לעיר שבה חגגו את יום ההולדת ה-22 שלו.

"נתנינו בטירוף", היא מקוננת, "היינו כל כך מאושרים, כל כך מאוהבים, מי חשב, מי דמיין שזה מה שיקרה שנה אחר כך, תראה אותנו בתמונה הזו, תראה איזה אושר, איזה עולם יפה יש בתמונה הזו, העתיד כולו היה לפנינו והוא היה כל כך יפה וכל כך מבטיח, ותראה אותי עכשיו. אני לא מפסיקה לבכות, לא מעכלת שהוא לא יחזור ואני לא אראה אותו יותר. איך אפשר לעכל דבר כזה, תסבירו לי איך, לא עדיף להיאחז בזיכרונות?"

בלי חירות, בלי שוויון

24 חיילים נהרגו השבוע בקרב בת עזה (נכון לשעת כתיבת הכתבה), מתוכם 21 באסון במהלך העבודות ליצירת אוור חיץ במרכז רצועת עזה. סדריק גריין היה אחד מהם. בן 23 במוותו, נולד בישראל אבל מרבית חייו נאבק בציפורניים כדי להיות ישראלי. להרגיש שייך למקום הזה ולא נטע זר, סוג ב' שנתון כחשש תמידי לגבי הארכת אשרת השהייה והעבודה של אמו בארץ.

זו עוולה שלנו, הישראלים, שאנחנו נזכרים באנשים השקופים האלו שהיים בשולי החברה שלנו, בילדים של מהגרי העבודה והפליטים, אלו שמנקים את רחר בות הערים ומטפלים בוהרים והקנים שלנו. נזכרים בהם לרגע וממשיכים הלאה.

האם אימלדה יושבת בסלון ליד כלתה. פניה מלאות צער אבל עיניה יבשות אחרי יומיים של בכי ללא הפי סקה. בת 29, 56 שנה היה בארץ. הגיעה על ריות עבודה כמטפלת סיעודית בקשישים ופה הכירה את אנריקו מסליו גריין. כמותה, גם הוא פיליפיני שהגיע לישראל כדי להתפרנס מההיכרות הזו נולד סדריק. כשפגה אשרת העבודה של גריין האב הוא נעצר וגורש. סדריק היה אז פעוט בן כשנה וחצי. את הסיפור על גירוש אביו שמע מאמו, את החרדה הוא ראה בעיניה בכל פעם שהלכה להאריך את הוויזה בלשכת רשות האוכלוסין. בבית הספר רוגזוין שבררום תל-אביב ידעו שאמו מגדלת אותו לברה ושאיין רמות אב בבית. זה בית ספר שרביית תלמידי הם ילדי פליטים ומהגרי עבודה. את אנג'לה חיינוב, שהייתה המחנכת של סדריק, פגשנו בכיתה י'. מעל הלוח תלויות שתי מילים שאותן מש ננים בבית הספר לתלמידים: "חירות" ו"שוויון". "אלו מילים שאנחנו מלמדים את התלמידים שלנו", היא אומרת, "אבל לצערי ברגע שהם יוצאים משער בית הספר הם לא חווים לא שוויון ולא חירות מלאה. הם חר ששים כל הזמן מהעתיד, ממה יהיה איתם, האם הם יוכלו להישאר כאן או שבסוף יגורשו."

"סדריק למד בבית הספר מכיתה א' ועד י"ב. ילד מהחשוב, ולכן התעקש עליו".

האם והכלה. "לא רציתי שיהיה פייטר. הוא ידע שאם ילך לצבא הוא יישאר פה"

חייכן עם שתי גזמות גדולות ולב טוב, נעים הליכות, מנומס מאוד. אבל הילדות שלו לא הייתה פשוטה. אמא שלו אישה מקסימה שהייתה חייבת לעבוד מהבוקר המוקדם עד מאוחר בלילה כדי לפינס אותם. וברקע היה תמיד החשש מה יהיה. לא היה לו קל".

הפרסומים השבוע עשו לסדריק עוול גדול. כתבו על תיקים פלייטים והסתבכויות שבגללם הצבא לא רצה לגייסו. אמו, אשתו וחבריו לקחו את זה קשה. היו לו הסתבכויות קטנות של גיל ההתבגרות, תיקים במשט' רה שלא הגיעו למשפט.

עמרי גור, המחנך של סדריק בכיתות י"א-י"ב אומר שהצבא החזיר אותו למסלול. גור, 36, הגיע ביום רביעי לבית הספר היישר מהמילואים בצפון הרצועה לספר על סדריק התלמיד. "תסלח לי על השפה הצבאית, אבל היחסים בינינו היו כמו בין מפקד לקשר שלו. יד עתי שאם יש מישהו שאני יכול להטיל עליו משימה והוא יבצע, זה הוא. אם צריך מתנדב למשהו, לארגן משהו, תמיד זה הוא. ותמיד באהבה. אחד מבני העשרה הבוגדים שהיית שואל אותו מה שלמונו והוא עונה ומ' תעניין בחורה בשלומך."

"לקראת סוף י"א הוא קצת התחיל להסתבך. שום דבר רציני או משמעותי, אבל מספיק בשביל להראיג את אמא שלו. הוא רצה להיות מגניב ואחר מהחבר'ה, רצה להיות שייך. כשקראנו לאמא שלו הוא ראה אותה בוכה ורואגת ולא הוציא אהה. אחר כך, לא לידה, הוא היה מתפרק. לא מתוך קורבנות אלא מתוך צער עמוק. ראיית שהרמעות שלו אנתנטיות, שהבכי הזה הוא של מישהו שרוצה שישלפו אותו מהמים הסוערים. הוא ידע והבין שהגיוס יכול להציל אותו, לקחת אותו הכי רחוק מהרזוב, ולכן התעקש עליו".

"הוא ידע מה הווקים בישראל", אומרת אימלדה האם. "ידע שאם ילך לצבא הוא יישאר פה. לא רציתי שיהיה פייטר. בגלל שהיה בן יחיד הוא בא אליי עם נייר לחתום עליו ואני שאלתי אותו: 'מה אתה מרגיש, אתה פיליפינו או ישראלי?' והוא ענה ישר: 'ישראלי'. הוא לא השאיר לי ברירה, תחמתי לו. הוא אמר לי: 'את תהיי גאה בי, אני אהב את ישראל ורוצה להיחלם עבורה'."

ודניאלה, בת זוגו מאז הייתה בת 15, אומרת שהגיוס לא היה מובן מאליו. "הגבר הזה נלחם כדי שייגייסו אותו, נלחם: אמרו לו: 'אתה פטור מגיוס, לך הביתה'. בן אדם אחר היה מבוסס שיש לו פטור מהצבא, אבל לא סדריק, הוא בבקום אמר להם: 'אני לא זו מפה עדי שאתם לא מעלים אותי על אוטובוס של לוחמים, לא זו!'"

המורה עמרי מספר שבכעור כמה חודשים הוא קיבל